

اقدامات ماین پاکی در افغانستان:

یک داستان موفق در خطر

ارزیابی UNMAS در افغانستان (۲۰۰۸-۲۰۱۴)

سمیول حال یک دفتر پیش‌تاز در بخش انجام تحقیقات ساحوی کیفیتی بوده و تجزیه و تحلیل های تخصصی و مشاوره های استراتژیک به دفاتر دولتی و خصوصی و دفاتر سرمایه گذار که در کشورهایی که فعلاً یا در گذشته تحت منازعات بوده اند ارائه مینماید. از سال ۲۰۰۹ بدینسو، آسیا، آفریقا و آسیای میانه را تحت پوشش قرار داده، سمیول حال توانسته که دستاوردهای مستند را به اساس آنچه که از اشتراک در کار ساحوی به دست آورده است به پالیسی سازان و تصمیم گیرندگان ارائه نماید. ساحه تخصص ما در بخش نظارت و ارزیابی، تحقیقاتی در بخش آموزش و پرورش و محافظت است. دفاتر ما در نایروبی، جردن و کابل موقعیت دارد. از این طریق با ما به تماس شوید:

info@samuelhall.org

و یا از وبسایت ما دیدن نمایید: www.samuelhall.org

خلاصه اجراآت

UNMAS و پروگرام ماین پاک افغانستان (MAPA) در وضعیت متناقض با همدیگر قرار دارند. با موفقیت های فزاینده و کارآمد در طول شش سال گذشته فعلاً MAPA در یک وضعیت حساس مذاکره در مورد سالهای پیش رو قرار دارد، چن برای اینکه به افغانستان این اجازه را بدهد که به تعهدات خود جامعه عمل پیوشاند باید بودجه سالانه را حفظ کند.

تعداد اندکی از برنامه ها می توانند ادعا کنند که در افغانستان موفق بوده اند، و MAPA یکی از این برنامه ها میباشد. تعداد کمی از برنامه ها می توانند این ادعا را داشته باشند، که در بخش توسعه و امورات بشردوستانه تأثیرات غیر قابل انکاری داشته اند، که MAPA میتواند این ادعا را داشته باشد. شماری از برنامه ها می توانند ادعا کنند که معلومات را بروز ساخته و تجزیه و تحلیل قوی داشته اند، که MAPA نیز می تواند این ادعا را داشته باشد. تعداد اندکی از مؤسسات میتوانند ادعا کنند که ظرفیت های تخنیکی و مدیریتی پایدار را تأسیس کرده اند، که UNMAS میتواند این ادعا را داشته باشد.

ظرفیت هایی که در طول سال ها بوسیله این مؤسسه توسعه پیدا کرده اند، خصوصاً در مرکز هماهنگی ماین پاک افغانستان (MACCA) و در جریان 6 سال گذشته، باعث شده که این مؤسسه در یک چشم انداز بشردوستانه منحصر به فرد باشد که از خصوصیات آن میتوان یک دولت نوپا، فساد و نا امنی را نام برد که محیط را برای انجام فعالیت های آن دشوار ساخته است.

بررسی MAPA در برابر معیار های ارزیابی OECD-DAC اجرای قوی برنامه را تحت راهنمایی های UNMAS برجسته می سازد:

ارتباط

- با توجه به رقم قربانیان ماین و MRE که ۳۹ نفر در یک ماه است، و با داشتن حدود ۴۳۰۰ خطر برای پاک کاری، و بیشتر از ۱۶۳۰ منطقه متأثر و ۲.۷٪ معیار برای شیوع قربانیان ماین در جامعه، افغانستان در زمره آسیب پذیرترین کشور در مقابل ماین و MRE قرار می گیرد. بنابراین، ماین پاک در کشور یک اقدام انسانی و کاملاً مرتبط است.
- UNMAS و MACCA با ایجاد تعدیل در اولویت ها، برنامه ماین پاک افغانستان MAPA را در طول شش سال گذشته حفظ کرده اند. لذا از طریق یک سیستم اولویت بندی و برنامه ریزی دقیق، این برنامه بطور متناسب قادر به جذب ارزیابی های اجتماعی اقتصادی و تحلیل سریع آنها به معیارهای واقعی میباشد. هر چند که گروپ های آسیب پذیر و در معرض خطر بطور مثال: پسران جوان و جمعیت های کوچی، می توانند به شکل بهتری در برنامه ادغام شوند.
- هدف از افزایش تمرکز در کمک به قربانیان، که از طرف آخرین استراتژی جهانی لازم دانسته شده، برای اینکه بوسیله MAPA به معیار های عملی برگردانده شود؛ کند شده است. این موضوع به خاطر این است که هیچ نتیجه و دستاورد واضح، اولویت های بخش های مداخله ای و نقاط عطف برای شرایط افغانستان تعریف نشده، یک چیزی که در حال حاضر MACCA از طریق تجزیه و تحلیل های عمیق و دقیق به آن اشاره کرده است.

کارآمدی

- با استفاده از راهکردهای کاهش هزینه های هماهنگی از طریق کاهش تعداد کارمندان MACCA، افزایش بهره وری در اثر پیشرفت های تکنالوژی، معرفی مناقصه های رقابتی بین IPها و آگاهی بیشتر دولت در مورد مشکلات باعث شده که منابع MAPA در سال ۲۰۱۴ به شکل موثرتری نسبت به سال ۲۰۰۸ استفاده شوند.
- تأثیر مجموعه ای از اصلاحات در عملکرد MACCA و MAPA بعنوان یک اصل، در کاهش نرخ ماین پاک در هر متر مربع و در بودجه اختصاص داده شده به هماهنگی ها، قابل مشاهده است. آموزش مداوم و ظرفیت سازی کارمندان نیز باعث افزایش کارایی MAPA گردیده است. خصوصاً که MACCA به یک سطح قابل توجهی از تخصص تخنیکی/ فنی و ظرفیت هماهنگی رسیده است.
- در صورت عدم وجود ثبات و بودجه چند ساله، تلاش هایی که شرکاء کاری MAPA باید برای حفظ بودجه در طول سال داشته باشند، برای برنامه هزینه داشته و مانع تطبیق منابع میشود.

تأثیر گذاری

آیا UNMAS به اهداف کلی برنامه دست پیدا کرد؟

- با توجه به ارزیابی ثابت دوباره معلومات مقدماتی در مورد عدم خلوص در طول دوره، MAPA مجبور شد که در اهداف خود تجدید نظر نماید چون که تعهدنامه اوتوا و یا توافقنامه افغانستان واقع بینانه نبودند.
- عدم موجودیت اهداف سالانه روشن تا سال 2014، ارزیابی دستاورد های برنامه با در نظر داشت اهداف، به نوبه خود برای برقراری ارتباط شفاف با دونه ها، مشکل ساخته است. از زمانیکه درخواست تمدید پذیرفته شد، MAPA هم قادر گردید تا به اهداف تعیین شده سالانه که در پلان کاری 10 ساله بود برسد.
- سه مجموعه اصلی اهداف هنوز وجود دارند که باید به آنها دست یابیم: الف) مالکیت ملی در کار معدن؛ ب) جریان جنسیتی؛ ج) افزایش تمرکز بالای آن و تأثیرات کمک به قربانیان.

آیا در انجام این کارها چالش هایی وجود داشت؟

- محیط کاری دشوار، نا امنی و دسترسی محدود به نواحی مشخص، ظرفیت های برنامه را در نقاط زیر کاهش داده است: الف) بررسی برخی از مناطق جهت تصدیق آلودگی. ب) فرستادن تیم های آموزشی جهت آموزش ماین پاک و (MRE). در بعضی مناطق، ممکن است رسیدن به این اهداف تا سال 2023 بسیار مشکل باشد. UNMAS و MACCA به عنوان یک راه موثر برای مقابله با این مشکل در این دوره برای بهبود و توسعه فعالیت های مبتنی بر جامعه تحت فشار بودند.
- عدم تمویل برنامه ها در سال های اخیر اهدافی را در پی دارد، چنانکه برخی از موارد نمی تواند تجهیز شود یا مثل یک پروژه تمویل گردد. فعالیت ها کمتر متمرکز به نظر میرسند، مثل VA یا جریان جنسیتی، معمولاً برای اولین بار از کمبود بودجه رنج میبرد.

تأثیرات

تأثیر افراد، UNMAS و دیگر سطوح ملی چیست؟

- UNMAS یک تأثیر بشری/ بشردوستانه بسیار موثر دارد. تأثیر مستقیم فعالیت های ماین پاک، به طور مشخص ماین پاکی و MRE تحت فعالیت های UNMAS و MACCA:
 - در بین سالهای 2008 تا 2013 451 کیلومتر مربع یا از ماین پاک شده یا هم خنثی شده.
 - 9242 خطر در بین سالهای 2008 تا 2013 پاک کاری شده است.
 - تعداد تلفات افراد ملکی از 792 نفر در سال 2008 به 484 نفر در سال 2013 کاهش یافته.
- تأثیرات VA هنوز هم محدود میباشد. UNMAS توانست با پشتیبانی فنی و تکنیکی از وزیران وزارت خانه ها و افزایش آگاهی سهامداران بر پاسخ های حکومتی به بازماندگان تأثیرگذار باشد. با آن هم، در این مرحله از کار دسترسی قربانیان به خدمات هنوز محدود باقی مانده است.
- تأثیرات غیر مستقیم و توسعه ای برنامه ها نه به صورت درست ارزیابی و اندازه گیری شده و نه هم در یک استراتژی هدایی و دادخواهی واقعی قرار گرفته است. اما با آن هم این تأثیرات یقینی بوده و عبارتند از: حمایت از بیجاشدگان داخلی، افزایش فعالیت های مثر برای جامعه، حذف زیربناهای چوبی، کاهش مصارف مربوط به کمک به قربانیان.
- تأثیرات محیطی ماین پاک هنوز هم برای MACCA یک سوال باقی مانده به خاطر اینکه هیچ نوع معیار یا استراتژی خاصی در کشور برای ارزیابی آن وجود ندارد.

آیا MAPA در افغانستان بعد از سال ۲۰۱۶ در ساختار خود پایدار بوده است؟

- دو چالش اصلی مانع پایداری برنامه هایی میشوند که از طرف UNMAS حمایت میشوند:
 - کاهش بودجه که به صورت جدی پایداری برنامه را مورد مخاطره قرار میدهد.
 - تعیین ناواضح و نامشخص فعالیت ها و مسئولیت ها با بخش های (دفاتر) ملی، فقدان علاقه دولت افغانستان در اقدامات ماین پاکی، و نبود شرایط قانونی برای فعالیت های ماین پاکی در کشور.
- در این مرحله شرایط گرد هم جمع نشده اند تا از اهمیت MACCA بکاهدن طوریکه تهدید میکند پایداری برنامه را افزایش نخواهد داد. با آن هم تلاش های دادخواهانه برای افزایش اهمیت فعالیت های ماین پاکی و به عنوان افزودن آن در اجندای اداره های جدید ضروری میباشد.

علیرغم تمام این دستاوردها و خوبی های کلی برنامه، چالش هایی است که در بخش ماین پاکی در کشور به وجود آمده است. بحران بودجه و وضعیت حقوقی نامشخص باعث تضعیف پایداری برنامه گردیده و به احتمال زیاد بالای توانایی آن در ارائه یک کشور عاری از ماین در سال ۲۰۲۳ نیز تأثیرگذار میباشد. تا حد زیادی کنترل این وضعیت در دست UNMAS و MACCA نمیباشد.

با آن هم، اساساً، MAPA از یک وضعیت ظریف به یک وضعیت دشوار برای UNMAS می آید که به وضوح موقعیت MAPA را در زنجیره بشردوستانه توسعه بیان مینماید. این به معنی از دست دادن فرصت های بودجه ای میباشد. درک این برنامه دشوار بوده و برای بیگانگان مبهم میباشد و دستورات آن نیز نامشخص است. از طرف دیگر، UNMAS هنوز هم در تلاش اثبات این است که اقدامات در بخش ماین پاکی از ضروریات بشردوستانه/ بشری در افغانستان است. با این حال، به اساس تعریف OCHA MAPA درصدد حفظ و نجات زندگی و کاهش رنج ها است. یک کشور بشری بوده اما باز هم از لحاظ دامنه آلودگی و تلفات افراد ملکی یکی از کشورهای است که در بالاترین سطح جدول و لیست قرار دارد. از طرف دیگر، UNMAS و MACCA مدارک اثباتیه خود را در مورد تأثیر توسعه ای برنامه روی جامعه و روی کل کشور ارائه نکرده اند، با توجه به این موضوع که اکثراً توجه به سوی بشریت بوده است. ماین پاکی هنوز هم یک شرط برای اجرای هر نوع برنامه توسعه ای بوده و ماین پاکی کشورهای را که به آن مرحله نرسیده اند کمک میکند تا به آن برسند. مشکلی که در اینجا وجود دارد استراتژیک است: بدون درنظرداشت هر دو بخش (بشری و توسعه ای) دفاتر در مقابل اولویت ها به صورت غیرموثر با رقیبان خویش رقابت کرده که باعث میشود دونه را از دست بدهند. اگر درست متوجه شویم این دو دلی برای سازمان بسیار مثر بوده میتواند که در هر دو بخش نقش مهمی را اجرا کرده میتواند.